

Göndör Herman És Felesége Házassági Anyakönyvi Kivonata

Zemplén vármegye.

Házassági anyakönyvi kivonat.

Fülszám	A nőgyógyász		A gyermekorvos		A házasságkötési tanúk családi és utóneve, lakóhelye	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtt cselekvő magyargyűzők. Aláírások.
	családi és utóneve, lakóhelye	családi és utóneve, lakóhelye	családi és utóneve, lakóhelye	családi és utóneve, lakóhelye		
112	László Sándor Herman	Sándor	Friedrich	Friedrich	Pastó Csaba	Kalmay János
113	1883. május 21.	Humor	1891. május 1.	Blumfeld	1883. május 21.	1891. május 1.
	1883. május 21.	Humor	1891. május 1.	Blumfeld	1883. május 21.	1891. május 1.

Utólagos bejegyzések. — Kiegészítések.

12. 1. 12.

15. sz. melléklet az A. 11. 115. §-hoz.

Ez az anyu és az apu házassági anyakönyvi kivonata 1912-ből.

Apám, Göndör Herman, 1883-ban Lövön [később: Nyírlövő, Szabolcs megye] született. Nagyon vonzó ember volt, a zsidó iskola gyöngye, akit csak egyszer kellett beíratni, a többi már ment magától. Gimnáziumba vitték, ahol már a butább gyerekeket tanította ebédért. Novemberben az egyik tanítványának az anyukája megkérdezte tőle, hogy miért nem vesz még kabátot, mire ő azt felelte, hogy mert nincsen. Ez a "nincsen" elkísérte az állatorvosi főiskolán is, mert ott az albérleti szobában lavórból kellett mosakodnia, de a víz, amit este beleeresztett, reggelre fagyott volt. Végigjárta a Budapesti Állatorvosi Főiskolát úgy, hogy a Budai-hegyekben nem járt. Nem került arra sor, hogy a Budai-hegyekben kiránduljon. Tanítania kellett.

Ha beteg állathoz hívták, sose kérdezte, hogy lesz-e pénz vagy nem lesz, hanem ellátta az állatot, ha kellett éjszaka is, és ha hoztak neki járművet, akkor ment még falura is. Belelépett a csizmába, bricseszbe, ment, és sokszor úgy jött haza, hogy kilépett a ruháiból és a kádba bedobálta, a bolhák meg ottmaradtak a víz tetején, mert bolhás volt az állat és az istálló. Mindig ment, olyan nem volt, hogy ő nem ment, legfeljebb a trombózis után, mert akkor már nem mert biciklizni. Ilyenkor megkérdezte a tüneteket és -- minthogy telefon nem volt -- fölírta, hogy valószínűség szerint mi a baja az állatnak. Elmagyarázta a technikát, hogy hogyan kell beadni a port, amit ő adott.

Édesanyám 1891-ben, Sátoraljaújhelyen született egy valamivel polgáriasultabb család gyermekeként, mint apám. 52 születésnapját élhette meg, a többi már nem. 1944-ben elvitték Auschwitzba, ahol senki sem látta, mert valószínűleg rögtön a gázba vitték. Anyám olyan bájos volt, olyan természetes és tehetséges, hogy az elmondhatatlan. Hegedült, cimbalmozott is, és énekelt is. Ez a tünemény a hegedűjével egy cigányprímástól tanult, mert hegedűtanár akkoriban

még nem volt. Az anyám tudott kottát olvasni, megtanulta azt is. A négy polgárit [lásd: polgári iskola1] befejezte, és aztán a felsőbb lányiskolába is elküldték Aradra [lásd: lányiskolák], hogy ott tanuljon tovább. De anyukámnak ez nem hiányzott, mert ő maradt a természet gyermeke, nagyon eleven és nagyon sokszínű. Rendkívül kreatív is volt, olyan magyarperzsa szőnyeget produkált, amik megtévesztésig hasonlítottak az eredeti perzsa színeire. Anyám megalapozta a szőnyeget, aztán alkalmazott csomózólányokat. De nem üzletre készítette. Egyről biztosan tudom, hogy elajándékozta a háziorvosnak, mert orvos orvostól nem fogadott el pénzt, ezért 18 év után adott neki ajándékba egy nagy ebédlőszőnyeget, egy selyemperzsát, amiből egy kis darab nálam máig megmaradt. Amikor volt pénze, megrendelte a fonalat, ha elfogyott, akkor abbahagyta. Amikor újra lett pénz, folytatta. Volt kerekesszövőgépünk. Megtanulta a kesztyűvarrást és a batikolást is. Minden kézimunkát.

Én ismertem otthonról egy festményt, amit anyám festett. Gyerekként azt hittem, hogy az apám a szántóvető parasztember a képen. Egyszer azonban voltam a debreceni Déry Múzeumban, és láttam, hogy az a kép Munkácsy-kép. Anyám lemásolta. Gyönyörű matyó babát is készített, ami teljesen híven tükrözte a mezőkövesdi népművészetet.

Anyu nagyon jó előadó is volt, nagyon jól utánzott. Ha hazajött a piacról, nem kellett megmondania, hogy kivel találkozott, csak elkezdett az illető hangján beszélni, eljátszotta hogy mit mondott, és mi kitaláltuk. Anyám szerette a szabadságot, és nem volt okvetlenül a fegyelemnek, az engedelmességnek a követője. Egy kicsit svihák volt anyám. És lehet, hogy még csinált is valamiből pénzt, mert honnan vett volna a bátyámnak, Lacinak sítalpat, ha nem pénzért?! Lacit ő támogatta burkoltan. Hogy honnan csinálta? Mert libára nem volt pénze, és jelentette: "Nem tudok libát venni, mert vége van a havi kosztpénznek." S akkor apám azt mondta: "Nincs pénz, nincs pénz". Aztán anyu utánanézett az éjszaka csendjében, hogy tényleg nincs-e pénz az apu zsebében vagy a kabátjában, és ha talált, akkor lopott.

Annyira elbűvölő volt, hogy elbűvölte a szüreten lévőket is, ahol apám is dolgozott, és rögtön beleszeretett. A szüret után, 1912. november 10-én volt az esküvőjük. Nagyon gyorsan ment, mert a szüret sem szokott szeptember előtt lenni. Nem is volt ez egy jól megalapozott házasság szerintem, de sokáig tartott.